

Tonades de pastors del Lluçanès

Santa Maria de Merlès

Ubicació

Comarca: Berguedà

Coordenades:

Latitud: 42.00095

Longitud: 1.97836

UTM Est (X): 415391

UTM Nord (Y): 4650386

Classificació

Número de fitxa 08255 - 242

Àmbit: Patrimoni immaterial

Tipologia Música i dansa

Estil / època: Contemporani

Segle XIX

Estat de conservació Dolent

Notes de conservació: Actualment ja no es fan servir les tonades per conduir els ramats.

Protecció Inexistent

Accés Sense accés

Ús actual: Sense ús

Titularitat Pública

Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs

Data de registre de la fitxa: dc., 07/11/2007 - 01:00

Descripció

Els pastors lluçanesos tant cantaven com xiulaven, i semblantment com de cançons, tenien xiulades especials per a cridar i menar el bestiar per diverses de les seves necessitats. Les tonades dels pastors del Lluçanès, recollides bàsicament per JM Vilarmau de Merlès, que s'han publicat al Costumari Català de Joan Amades són les següents:

- Tonada que xiulaven per apletar el ramat (Andreu Estarelles).
- Tonada que xiulaven per apletar el ramat (JM Vilarmau).
- Tonada de flabiol per a convidar el bestiar a murriar.
- Tonada de flabiol per a menar el bestiar a beure.
- Tonada de flabiol per a cridar les ovelles a l'aprest a l'hora de munyir-les.
- Tonada dels pastors per a espantar el vent roig.
- Tonada dels pastors per a cridar el vent de llevant.
- Tonada dels pastors per a cridar el vent de ponent.
- Tonada dels pastors per a menar el bestiar a salar.
- Tonada que xiulaven els pastors per munyir.
- Tonada dels pastors lluçanesos per engegar el bestiar.

Observacions:

Les tonades es troben publicades al Costumari Català. El curs de l'any. Vol. III, pàgines: 809, 817, 818, 820, 829, 830, 832, 834.

Història

Les tonades de pastors que feien servir els pastors del Lluçanès, per tal de controlar i conduir el bestiar - ja que la música els servia per governar bé els ramats-, varen ser recollides pel folklorista JM Vilarmau, de Merlès, i es troben publicades al Costumari Català de Joan Amades. La cultura musical dels pastors no responia a una necessitat espiritual de caràcter artístic, sinó a un fet pràctic i útil; tenia el valor d'una eina. Les tonades eren interpretades tant amb xiulets com amb un flabiol, que era, temps enrere, un instrument indispensable d'un pastor.

Bibliografia

AMADES, Joan (1983). Costumari català. El curs de l'any. Salvat Editores,S.A i Edicons 62, S.A.

M. 60. J.
8a

loco

Tonada de flabiol dels pastors lluçanesos per a convidar el bestiar a murriar.
Recollida per Josep Maria Vilarmau, de Merlés.

M. 96. J

Tonada de flabiol dels pastors lluçanesos per a menar el bestiar a beure.
Recollida per Josep Maria Vilarmau, de Merlés.

M. 100. J

Tonada que xiulaven els pastors lluçanesos per apletar el ramat.
Recollida per Josep Maria Vilarmau, de Merlés.